

**Geografia del Turisme****2015/2016**

Codi: 101607

Crèdits: 6

| Titulació                                   | Típus | Curs | Semestre |
|---------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2501002 Geografia i ordenació del territori | OT    | 3    | 0        |
| 2501002 Geografia i ordenació del territori | OT    | 4    | 0        |
| 2502758 Humanitats                          | OT    | 3    | 0        |
| 2502758 Humanitats                          | OT    | 4    | 0        |

**Professor de contacte**

Nom: Joan Carles Llurdés Coit

Correu electrònic: JoanCarles.Llurdes@uab.cat

**Utilització de llengües**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

**Prerequisites**

Cap en concret i d'específic. Només tenir una idea general de què passa avui dia arreu pel que fa a àmbits com el turisme i problemàtiques diverses relacionades, recursos culturals més rellevants, què s'hi fa arreu a nivell turístic, actualitat en general, geografia, etc. En altres paraules, tenir una mica de cultura general i seguir mínimament l'actualitat, general i també turística.

**Objectius**

Aquesta és una assignatura optativa de 6 crèdits que s'insereix dins la menció de "Gestió Cultural" i forma part del total de crèdits optatius programats per al tercer i quart curs dels estudis del Grau d'Humanitats.

L'assignatura pretén oferir una breu exposició del que s'entén per Turisme cultural des del punt de vista geogràfic. Això implica, entre altres aspectes, la situació del turisme contemporani i les darreres tendències (i com s'inscriu el turisme cultural en aquestes), les àrees geogràfiques que "aposten" més fort per aquesta opció turística, estratègies de desenvolupament local a través del turisme cultural, la gestió del patrimoni i els recursos culturals, etc. Tanmateix, es pretén que aquestes qüestions, que es desplegaran d'una manera molt més concreta al llarg del semestre, s'exemplifiquin en la mesura del possible, a partir de casos d'estudi propers a l'estudiant (catalans i espanyols). És per això que, malgrat no es necessiti un coneixement acurat de l'activitat turística en general, si convindria que l'estudiant tingués un cert domini pel que fa a coneixements geogràfics -que d'altra banda és aquesta una qüestió del que podríem dir "coneixements generals". Demés, com tothom, qui més qui menys ha fet turisme, de ben segur que podrà aplicar bona part de la seva pròpia experiència personal a aspectes a explicar a l'aula.

Cal dir també que la previsió és que bona gran part dels materials explicats a l'aula estiguin disponibles a la plataforma del Campus Virtual o de Moodle, així com també d'altres que s'hi publicaran a títol complementari (articles de diaris, revistes especialitzades, anuncis de congressos, etc.).

**OBJECTIUS**

- L'estudiant haurà de ser capaç d'entendre la realitat actual del turisme cultural general i del seu país, i veure com aquest turisme és una activitat en franca expansió, tant a nivell econòmic com de pràctica social.

- L'estudiant haurà de ser capaç de relacionar el concepte de desenvolupament local amb el creixement del turisme cultural, i entendre com aquest hi té un paper cabdal.
- L'estudiant haurà de ser capaç d'entendre els mecanismes més bàsics de la gestió de recursos culturals, la planificació territorial, i els impactes positius i negatius que se'n poden derivar, etc. No se li ha de demanar, però, que acabi sent un expert en el desenvolupament de productes turístics culturals.
- L'estudiant haurà de ser capaç d'inserir els coneixements de l'assignatura a la realitat catalana i espanyola, per ser aquestes dues les més properes.
- L'estudiant haurà de ser capaç de buscar al web i altres fonts informació i dades rellevants (hemeroteques, biblioteques, Internet, etc.) com per configurar una part del seu propi recull de materials, que a més, els servirà com a part de l'avaluació de l'assignatura.
- L'estudiant haurà de ser capaç de sintetitzar la informació i presentar-la adientment, depenent del que se li demani (informe, treball, examen, etc.).

## Competències

### Geografia i ordenació del territori

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar les diverses formes d'adquisició i gestió de la informació geogràfica com a instrument d'interpretació territorial i, en especial, dels mapes i de les imatges d'observació de la Terra.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

## Resultats d'aprenentatge

1. Distingir els diferents mètodes d'adquisició d'informació geogràfica com a instrument d'interpretació de les variables econòmiques, socials i culturals.
2. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
3. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
4. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
5. Redactar propostes innovadores

## Continguts

Els continguts de l'assignatura es divideixen en tres grans blocs, dos que podríem qualificar de més teòrics i un tercer amb un caràcter molt més pràctic. Els blocs són aquests:

- **Relació entre turisme, patrimoni i territori:** marc conceptual i contextual, tipus de recursos i modalitats turístiques, els impactes derivats i la relació del patrimoni i la cultura amb el desenvolupament endogen, etc.
- **Planificació estratègica i territorial:** estratègies de desenvolupament local a través del turisme, gestió de recursos patrimonials, elaboració de productes de turisme cultural, impactes del turisme cultural i mecanismes de correcció, etc.
- **Casos d'estudi:** estudi de casos concrets relacionats amb el turisme urbà i monumental, turisme de patrimoni industrial, la dinamització d'àrees rurals amb fons europeus, etc.

Amb més detall, els continguts de l'assignatura es desglossen com segueix:

### A) Introducció al turisme cultural.

1. Context turístic. D'on venim i cap a on anem? Del *Gran Tour* al Turisme contemporani.
2. Turisme cultural.

2.1. Algunes qüestions prèvies.

2.2. Per què creix?

2.3. Què és? Algunes definicions.

2.4. Tipologies del turista cultural.

2.5. Tipologies de recursos de turisme cultural.

2.6. Modalitats de turisme cultural.

### **B.1) Turisme cultural i el seu paper en el desenvolupament local (endogen).**

1. Introducció al desenvolupament local.
2. Efectes econòmics del turisme de patrimoni en les economies locals i consideracions sobre aquests efectes.
3. Fortaleses i oportunitats del turisme cultural.
4. Febleses i amenaces del turisme cultural.
5. Dificultats i criteris per desenvolupar productes de turisme cultural.

### **B.2) Turisme cultural i la planificació estratègica.**

1. Què és la Planificació estratègica?
2. Justificacions de la Planificació estratègica.
3. Dificultats de la Planificació estratègica.
4. Fases per a un procés de Planificació estratègica.
5. Exemples de Planificació estratègica (escala local).

### **B.3) Turisme cultural. Itineraris, rutes i circuits**

1. Introducció. Conceptes bàsics.
2. Elaboració d'itineraris. Principals aspectes a considerar.
3. Tipologies d'itineraris. Una possible modelització.
4. Alguns exemples d'itineraris.

### **C.1) Primer cas d'estudi: Turisme en destinacions urbanes i de patrimoni.**

1. Introducció. Conceptes bàsics (riscos, interrogants, reptes, problemes).
2. Impactes del turisme cultural en espais patrimonials.
3. Planificació i gestió patrimonial i turística.
4. Alguns exemples de la inclusió dels recursos patrimonials en plans de gestió nacionals.

### **C.2 Segon cas d'estudi: Turisme de patrimoni industrial.**

1. Introducció.
2. Característiques del turisme de patrimoni industrial.
3. Objectius a assolir.
4. Factors de creixement.
5. Què és el turisme de patrimoni industrial i principals elements d'interès.
6. Dificultats d'expansió del turisme de patrimoni industrial.
7. Alguns exemples a Catalunya.

### **C.3 Tercer cas d'estudi: Turisme "negre" o tanatoturisme.**

1. Introducció.
2. Característiques del tanatoturisme.
3. Objectius a assolir.
4. Factors de creixement.
5. Alguns exemples més rellevants.

**Nota:** alguns dels casos d'estudi poden canviar en funció de com es vagi desenvolupant el curs.

---

## **Metodologia**

En primer lloc, mitjançant les *activitats dirigides*: és a dir, sessions presencials per explicar el temari i per a la revisió a l'aula dels exercicis efectuats al llarg del curs.

En segon lloc, amb *activitats supervisades*, és a dir, amb la revisió i dels exercicis proposats com a eina d'avaluació i que estaran disponibles a la plataforma virtual de l'assignatura.

En tercer lloc, amb *activitats autònomes*, és a dir, tot allò que caldria fer per compte de l'estudiant de cara la preparació de l'assignatura. Això inclou la consulta de material divers (articles, informes, etc.) disponible a la plataforma virtual de l'assignatura, així com també de bibliografia especialitzada, tant la més general com la que incidentalment es vagi citant. Val a dir que hauria de quedar clar d'entrada que, com es podrà comprovar, el docent no segueix cap manual de turisme cultural, malgrat haver-n'hi diversos d'excel·lents en el mercat.

Tanmateix, l'estudiant pot practicar aquesta via d'estudi amb qualsevol material que li caigui a les mans, com per exemple, articles de diari, de revistes de quiosc, etc.

## Activitats formatives

| Títol                                                 | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>                               |       |      |                          |
| Avaluació                                             | 20    | 0,8  |                          |
| Explicacions del temari                               | 46    | 1,84 |                          |
| <b>Tipus: Supervisades</b>                            |       |      |                          |
| Revisió d'exercicis                                   | 8     | 0,32 |                          |
| <b>Tipus: Autònomes</b>                               |       |      |                          |
| Treball d'estudi i exercis tutoritzat individualment. | 58    | 2,32 |                          |

## Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es contempla de la següent forma:

- Una **prova escrita**. El pes en la nota final és d'un **50%**. **Individual i de caràcter obligatori**.
- La realització de **4 informes** amb un caràcter eminentment pràctic i de qüestions concretes exposades al temari. El seu pes en la nota final és d'un **10%** cadascun (total: 40%). **Caràcter optatiu i es poden fer en parella. ATENCIÓ:** Com a mínim, un dels informes realitzats haurà de ser exposat oralment a l'aula.
- El **10%** restant es determinarà en funció de l'**assistència a classe**, que es comptabilitzarà a partir d'una determinada setmana (per determinar) i un cop iniciat oficialment el semestre.

- La no realització de la prova escrita comportarà que l'estudiant s'hi hagi de presentar. És a dir, malgrat la possibilitat "matemàtica" que l'estudiant aprovi havent lliurat els informes i assistit a totes les sessions d'aula, no serà així sense dita prova.
- En cas que no s'obtingui la nota mínima exigida a la prova escrita, l'estudiant afectat caldrà que es presenti a la reavaluació. La resta de notes es guardaran per a la qualificació final.
- Pel que fa als informes, només s'acceptarà la reavaluació (o millora de nota) d'un, sempre i quan s'hagi lliurat en el termini establert al llarg del semestre. És a dir, en el cas dels informes, la reavaluació no implica poder lliurar-ne un que abans no s'hagi fet.
- D'altra banda **no** es preveu cap altre mecanisme d'avaluació "alternatiu" (presentació d'un treball, ressenyes de lectures, etc.).

Consideració de "No Avaluable" (antigament "No presentat"):

D'acord amb la Normativa Acadèmica aprovada, i modificada pel Consell de Govern en data del dia 19 de març de 2015, la consideració de **NO PRESENTAT** es substitueix per la de **NO AVALUABLE** (aquesta etiqueta no es té en compte en l'expedient acadèmic encara que fa córrer convocatòria). També d'acord amb l'article 116 de dita Normativa, quan es consideri que l'estudiant no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació en l'acta aquesta assignatura es consignarà com a no avaluable. La guia docent ha d'establir els criteris per assignar un no avaluable. En aquest sentit, la Comissió de Docència de la Facultat de Filosofia i Lletres, reunida el dia 2 de juny de 2015, va decidir no establir què s'entén per a **NO AVALUABLE**, deixant-ho obert al bon criteri del professorat.

---

## Activitats d'avaluació

| Títol         | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|---------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Informes      | 40% | 16    | 0,64 | 1, 2, 3, 4, 5            |
| Prova escrita | 50% | 2     | 0,08 | 2, 4                     |

---

## Bibliografia

El professor de l'assignatura no segueix cap manual en concret. Per a informació específica sobre qualsevol tema de l'assignatura, l'estudiant haurà de consultar-ho directament amb ell i se li proporcionarà referències en forma d'article de premsa, de revista acadèmica, web, llibres i manuals de referència, etc.